

N:o 155.

Af herr **E. J. Ekman m. fl.**, om ändrad lydelse af 8, 9, 10 och 13 §§ i kongl. förordningen angående vilkor för försäljning af bränvin m. m. den 24 maj 1895.

Frågan om minuthandel med eller utskänkning af bränvin är af så stor betydelse för en kommuns sedliga ställning och moraliska utveckling, att den utan tvifvel kräfvat i lagstiftningsväg ett särskildt be- hjertande. Bränvinsutminuterings- och utskänkingsfrågan är icke blott en penningfråga, hvarom man bör votera efter den vanliga röstlängden, utan framför allt en *sedlighetsfråga*, som innerligt berör individernas enskilda lif och familjelifvet, hvadan det är på sin plats, att en annan röstgrund får göra sig gällande, hvarigenom personlighetsprincipen mer kommer till sin rätt.

Äfven i andra frågor af långt mindre betydelse än den ofvan påpekade har man redan börjat att tillämpa en annan röstgrund än den vanliga. Vid val af nämndemän, af godemän vid landtmäteriförrättningar, af riksdagsmän till Andra Kammaren, vid kallande af fjerde profpredikant samt vid val af kyrkomötesombud begagnas numera per-capitaomröstning. Man har således redan vid åtskilliga frågor afgörande funnit lämpligt frångå den vanliga voteringsprincipen, hvadan yrkandet på per-capitaomröstning vid beviljande af bränvinsminuterings- och utskänkingsrättigheter inom en kommun icke kan sägas införa ett nytt, för vårt folk obekant voteringsätt. Men genom per-capitaomröstning i dylika frågor sättes kommunens befolkning i tillfälle att få uttala sig i en sak, som på det innerligaste berör dess hemfrid och husliga lycka, med hopp om att kunna från kommunen utestänga den fiende, som hotar att förstöra dess lifskraftiga utveckling och den enskildes sanna lycka och välstånd.

Bevillningsutskottet vid 1893 års riksdag har ock med anledning af herr J. Andersons i Tenhult motion i liknande syfte enhälligt yttrat, att *det med skäl kan sättas i fråga, om ej i nu berörda angelägenhet större inflytande borde inom kommunerna tillerkännas flertalets åsigt.*

Af hvad nu i korthet blifvit anfördt framgår tydligt, att vi visserligen icke skulle hafva något emot att i denna fråga gifva per-capita-

omröstningen en ganska stor utsträckning. Men då en större utsträckning i nämnda riktning säkerligen för närvarande ej kan påräkna Riksdagens bifall, så vilja vi inskränka vårt yrkande dertill, att per-capita-omröstning må vid dylika frågors afgörande ske bland de *kommunalt röstberättigade*.

Vi anhålla därför, att Riksdagen för sin del ville besluta följande förändringar i kongl. förordningen angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker af den 24 maj 1895:

§ 8.

2. För hvarje år skall inom samma tid, sedan *de i kommunala angelägenheter röstberättigade såväl i Stockholm som öfriga städer, utan hinder af hvad för öfrigt är stadgadt angående dessa städers kommunalförvaltning i allmänhet, på allmän rådstuga* hörde blifvit, *dervid en röst tillkommer hvarje röstande, magistraten till Kongl. Maj:s befallningshafvande afgifva utlåtande, huruvida* — — — — — anses nödig.

3. Kongl. Maj:ts befallningshafvande fatte derefter sitt beslut i ämnet och gifve det magistraten till känna; dock må ej mot *allmän rådstugas* afstyrkande beslutas, att näringsidkare — — — — —, hvarom magistraten och *allmän rådstuga* äro ense.

§ 9.

1. De i § 8 mom. 2 omförmälda försäljningsrättigheter äfvensom de, hvilka magistraten, sedan *allmän rådstuga blifvit hörd*, finner skäligt — — — — — antaga eller förkasta.

2. Uppstår i stad fråga att — — — — — utskänkning. Inkomna anbud, som böra åtföljas af bolagets stadgar, granskas af magistraten, hvilken, efter det *allmän rådstuga blifvit hörd*, insänder handlingarna — — — — — är stadgadt.

§ 10.

1. Vill någon väcka förslag, att — — — — — öfverlemnas till ordföranden i kommunalstämman. Denne inhemte, före april månads utgång, på kommunalstämma, som blifvit två söndagar å rad pålyst, socknemännens utlåtande i ämnet, *dervid en röst tillkommer hvarje röstande*. Varder framställnin-

gen af kommunalstämman ogillad, förfalle frågan. Har åter kommunalstämman tillstyrkt bifall, insände — — — — — till Kongl. Maj:ts befallningshafvande. Varder framställningen icke genast af Kongl. Maj:ts befallningshafvande afslagen, låte Kongl. Maj:ts befallningshafvande, derest den trakt inom kommunen, hvarest utskänkingen skulle utöfvas, är så belägen, att rörelsen kan vålla olägenhet för annan kommun, i kyrkan inom denna kommun kungöra, att sådan framställning blifvit väckt med föreläggande för kommunen, att, derest den har något att erinra mot bifall till framställningen, inom viss bestämd tid och vid förlust af rättigheten att i frågan vidare höras, till Kongl. Maj:ts befallningshafvande inkomma med yttrande. *Beslut i denna fråga fattas såsom häröfvan är föreskrifvet.* Sitt beslut — — — — — vederbörande länsman.

§ 13.

1. Vid sådan helsobrunn — — — — — meddelas af Kongl. Maj:ts befallningshafvande; dock må tillstånd till utskänkning vid helsobrunn eller badort, hvarom nu är sagdt, icke beviljas, utan att vederbörande *kommunalstämma efter i § 10 angifna röstgrund* lemnats tillfälle att derom yttra sig.

Om remiss till bevillningsutskottet anhålles.

Stockholm den 27 januari 1896.

E. J. Ekman.

Nils Nilsson, J. Johnsson. G. Jansson. A. Göransson. C. J. Öberg.
Skärhus.
J. Andersson, E. Andersson, K. E. Holmgren. Ollas A. Ericsson.
Lysvik. Upsala.
Emil Olsson. J. Lindgren. Elis Nilson. Gullbr. Elowson.
A. P. Gustafsson. C. J. Hammarström. B. P. Ersson. S. M. Olsson.
A. Hansson, J. G. Hazén. O. Walter. L. J. Jansson. Anders Olsson,
i Solberga. från Luggude härad.
P. Truedsson. And. Olsson, O. Anderson. A. H. Göthberg.
i Mårdäng.
Joh. Sjöberg. W. Bengtsson. Nils Hanson. J. Nordin. Folke Andersson.
Halvar Eriksson. Lars Petter Larsson, Edv. Svensson. J. P. Jansson.
i Berga.
Jonas Andersson, F. Barnekow. M. Alsterlund. Gustaf Högstedt,
i Ölsund. från Helsingborg.
E. Eriksson. J. M. Johansson, A. G. Jönsson. Gustaf Anderson.
i Mellbyn.
D. Persson, Ad. Wiklund. L. Dahlstedt. J. August Sjö.
i Tällberg.